

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE EN INDUSTRIE, BUITENLANDSE ZAKEN,
DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: De Vlaamse Innovatie- en Industriestrategie voor Veiligheid en
Defensie (VISD): verdere uitrol in 2026**

Samenvatting:

Op 19 december 2025 keurde de Vlaamse Regering de Vlaamse Innovatie- en Industriestrategie voor Veiligheid en Defensie (VISD) goed. Deze strategie vormt het kader voor de versterking van de Vlaamse defensiegerelateerde technologische en industriële basis (DTIB) en kadert binnen het bredere Vlaamse defensieplan van 4 april 2025. VISD speelt in op de gewijzigde geopolitieke context en de nood aan strategische autonomie, en combineert investeringen in industrie, onderzoek en innovatie met flankerend beleid, in nauwe aansluiting op Europese, federale en NAVO-initiatieven. Het jaar 2026 vormt het eerste volledige uitvoeringsjaar, waarbij verschillende initiatieven en oproepen worden uitgerold.

De uitrol in 2026 omvat onder meer een continue VLAIO-oproep voor defensiegerichte onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten, gericht op het stimuleren van innovatie en het versterken van dual-use toepassingen en economische valorisatie. Parallel wordt via het FWO het Fonds Strategisch Defensiegerelateerd Basisonderzoek gelanceerd, dat fundamentele kennisontwikkeling met defensierelevantie ondersteunt. Daarnaast wordt ingezet op de ontwikkeling van strategische flagships, die als hefboom dienen om Vlaanderen sterker te positioneren in een Europese en internationale context.

De implementatie wordt verder ondersteund door een actieve inzet op events en communicatie, met onder meer een algemeen lanceerevent en een reeks thematische lanceerevents voor de VISD-focusdomeinen in het voorjaar van 2026. Ook wordt een jaarlijkse *Defence Innovation Flanders (DIF) Day* georganiseerd als centraal platform voor zichtbaarheid en netwerkvorming.

De middelen voor 2026 bedragen 15 miljoen euro en worden ingezet voor industrie-ondersteuning, strategisch onderzoek en flagships.

1. CONTEXT

Op 19 december 2025 keurde de Vlaamse Regering de Vlaamse Innovatie- en Industriestrategie voor Veiligheid en Defensie (VISD) goed. Deze strategie vormt het kader voor de versterking van de Vlaamse defensiegerelateerde technologische en industriële basis (DTIB) en is onderdeel van het bredere Vlaamse defensieplan (4 april 2025).

VISD is een antwoord op een gewijzigde geopolitieke context, de groeiende nood aan strategische autonomie en de toenemende rol van innovatieve technologieën in veiligheid en defensie. De strategie combineert investeringen in industrie, onderzoek en innovatie, en flankerend beleid, met een sterke aansluiting op Europese, federale en NAVO-initiatieven.

De strategie wordt uitgewerkt via verschillende oriëntatieroadmaps (maritiem, luchtvaart en drones, counter-dronesystemen, ruimtevaart, cyberveiligheid, artificiële intelligentie, biotechnologie, geo-intelligentie, autonome systemen, en energie en omgeving) en voorziet een jaarlijkse inzet van middelen met een groeipad richting 2029.

2026 vormt het eerste volledige uitvoeringsjaar van VISD. In dit kader wordt in 2026 een geïntegreerd pakket van instrumenten uitgerold, bestaande uit:

- innovatie- en industrieondersteuning via VLAIO;
- een Fonds Strategisch Defensiegerelateerd Basisonderzoek via het FWO;
- de ontwikkeling van flagships;
- een gerichte inzet op events en communicatie.

2. INNOVATIE- EN INDUSTRIE-ONDERSTEUNING: OPROEP 2026

In uitvoering van VISD wordt in 2026 een **continue VLAIO-oproep voor defensiegerichte onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten** gelanceerd. De oproep vormt een cruciale hefboom om de betrokkenheid van het Vlaamse bedrijfsleven bij defensie-innovatie te vergroten en de economische valorisatie in Vlaanderen te versterken.

Deze oproep heeft concreet als doel bedrijven en kennisinstellingen te stimuleren om te investeren in defensiegerelateerde innovatie. Daarnaast wordt ingezet op de ontwikkeling van toepassingen die dual-use van aard kunnen zijn. Tot slot beoogt de oproep de valorisatie van onderzoek in een defensiecontext te versterken.

A. KENMERKEN VAN DE OPROEP

De oproep heeft volgende belangrijke kenmerken:

- **Continue indiening:** projectvoorstellen kunnen doorlopend worden ingediend via het VLAIO-portaal;
- **Focus op defensierelevantie:** enkel projecten met een duidelijke en significante toepassing binnen de VISD-oriëntatieroadmaps komen in aanmerking;
- **Ondersteuning van dual-use innovatie:** zowel militaire als civiele veiligheidstoepassingen worden beoogd;
- **Samenwerking wordt gestimuleerd** tussen ondernemingen onderling en/of met kennisinstellingen.

De oproep staat open voor zowel onderzoeks- als ontwikkelingsprojecten en wordt gefinancierd via het Fonds voor Innoveren en Ondernemen (FIO), met evaluatie en opvolging door VLAIO.

B. STEUNMODALITEITEN

Verhoogde steunpercentages zijn mogelijk en afhankelijk van het type project en de betrokken partners, met:

- een basissteunpercentage voor onderzoek van 25% tot 50%, afhankelijk van het onderzoeksgehalte;
- bijkomende toeslagen voor kmo's en samenwerking;
- hogere steunintensiteiten bij structurele samenwerking tussen ondernemingen onderling en/of met onderzoeksinstellingen.

Projecten worden individueel geëvalueerd op basis van vooraf vastgelegde criteria, met aandacht voor kwaliteit, impact en haalbaarheid.

C. SPECIFIEKE AANDACHTSPUNTEN

Er wordt bijzondere aandacht besteed aan de naleving van exportcontroleverplichtingen voor militaire en dual-use goederen, en aan de omgang met geclassificeerde informatie. Tot slot worden projectaanvragers actief begeleid via voorbesprekingen met VLAIO.

3. FONDS STRATEGISCH DEFENSIEGERELATEERD BASISONDERZOEK

Parallel met de VLAIO-oproep wordt in 2026 het Fonds Strategisch Defensiegerelateerd Basisonderzoek (FSDB) uitgerold door het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) via een SBO-oproep (Strategisch BasisOnderzoek) voor onderzoeksprojecten in het domein van veiligheid en Defensie. Dit fonds vormt een essentiële bouwsteen om de wetenschappelijke basis te versterken waarop latere innovaties en toepassingen steunen. De oproep sluit expliciet aan bij de VISD en heeft als doel de fundamentele kennisontwikkeling te stimuleren met potentieel voor veiligheids- en defensietoepassingen. Daarnaast beoogt deze de versterking van het Vlaamse onderzokecosysteem dat gericht is op veiligheid en defensie.

A. INBEDDING EN POSITIONERING

Het nieuwe kanaal wordt organisatorisch ingebed in het bestaande programma voor Strategisch Basisonderzoek (SBO), maar met specifieke ontvankelijkheids- en inhoudelijke vereisten. Bijkomend wordt bijzondere aandacht besteed aan defensierelevantie, kennisveiligheid en ethische aspecten. De eerste oproep in 2026 wordt opgezet als pilootoproep.

B. BELANGRIJKSTE KENMERKEN

De belangrijkste kenmerken zijn dat samenwerking centraal staat, waarbij een consortiumindiening sterk wordt aangemoedigd. Internationale samenwerking is toegelaten, zij het beperkt tot partners uit EU-, EFTA- en NAVO-landen. Verder wordt gewerkt volgens een bottom-up benadering binnen de VISD-oriëntatieroadmaps. De koppeling aan de oriëntatieroadmaps is verplicht.

C. EVALUATIE EN SELECTIE

De evaluatie verloopt volgens het SBO-model, aangevuld met defensiespecifieke criteria:

- wetenschappelijke excellentie (ongewijzigd);
- strategische relevantie voor veiligheid en defensie;
- kwaliteit van kennisoverdracht en utilisatie.

De beoordelingsprocedure omvat ook een externe peer review, een *rebuttal-fase* waarin de aanvragers feedback kunnen geven op het advies dat voortkomt uit de externe peer review en daarna een beoordeling door thematische panels.

Om belangenconflicten te vermijden, gelden strikte regels voor reviewers en panelleden. Projecten worden enkel beoordeeld door experts met een nationaliteit uit EU-, EFTA- of NAVO-landen om kennisveiligheid te garanderen.

Tot slot is er een overkoepelende commissie met specifieke defensie-expertise die zal instaan voor de finale rangschikking van projecten en zal toezien op strategische relevantie, de link met de oriëntatieroadmaps, en veiligheidsaspecten. Deze overkoepelende commissie neemt de finale beslissing met betrekking tot de ranking.

D. KENNISVEILIGHEID EN ETHIEK

Gezien de aard van de projecten worden bijkomende maatregelen opgelegd:

- verplichte risicoanalyse voor ongewenste technologieoverdracht en misbruik;
- ethische en veiligheidsdoorlichting door de betrokken instellingen;
- beperkingen inzake nationaliteit van onderzoekers en partners;
- disseminatie van resultaten kan onderhevig zijn aan confidentialiteit/gevoeligheid.

4. FLAGSHIPS

Naast de generieke instrumenten zet VISD in op de ontwikkeling van een beperkt aantal **strategische flagships**.

Een flagshipproject is een belangrijk en grootschalig project dat kadert binnen de oriëntatieroadmaps, en dat zowel vraaggedreven als innovatief toonaangevend is. De verschillende flagships dragen bij tot veiligheids- en defensieoplossingen en zetten Vlaanderen internationaal op de kaart. Een flagshipproject richt zich op hogere technologiematuriteit, zoals bijvoorbeeld de oplevering van een demonstrator.

De flagships hebben als doel noodzakelijke en innovatieve veiligheids- en defensietoepassingen te ontwikkelen, de samenwerking binnen consortia te versterken en een hefboom te creëren voor Vlaamse expertise binnen federale, Europese en internationale initiatieven en niveaus.

Flagships onderscheiden zich door hun strategisch belang, de integratie van onderzoek, ontwikkeling en toepassing, en hun bijdrage aan de versterking van de Vlaamse positie binnen de VISD-focusdomeinen.

In 2026 ligt de focus op de voorbereiding, identificatie en opstart van dergelijke projecten, met bijzondere aandacht voor aansluiting bij de VISD-oriëntatieroadmaps en interdomein-opportunities. Daarbij wordt ook ingezet op complementariteit met en aansluiting op Europese programma's, evenals op de betrokkenheid van zowel industriële partners als eindgebruikers.

In de opstartfase worden flagships in 2026 ingediend als ontwikkelingsprojecten binnen het VLAIO-instrumentarium.

5. EVENTS EN COMMUNICATIE

De uitrol van VISD in 2026 wordt ondersteund door een gerichte inzet op **events en communicatie**, met als doel:

- het ecosysteem te mobiliseren;
- informatie te verstrekken over financieringsinstrumenten;
- samenwerking en matchmaking te stimuleren.

Ondertussen wordt ook de specifieke VISD-website¹ continue aangevuld en up to date gehouden.

A. EVENTS

In het kader van VISD worden onder meer thematische overleggroepen en stakeholderfora georganiseerd. Eveneens worden netwerkevents opgezet met bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Tegelijk worden initiatieven voorbereid die de zichtbaarheid van Vlaamse defensie-innovatie versterken.

De implementatie werd opgestart met een algemeen **lanceerevent in februari 2026**, dat het startpunt vormde voor de operationalisering van de strategie en de mobilisatie van het ecosysteem.

Daarnaast wordt in 2026 een reeks **thematische lanceerevents** georganiseerd, afgestemd op de verschillende oriëntatieroadmaps van de VISD. Zo werden reeds events georganiseerd, en staan nog events gepland, rond:

- maritieme toepassingen (21 april 2026);
- luchtvaart, UAV en counter-UAV (28 april 2026);
- biotechnologie (3 juni 2026, in het kader van Knowledge for Growth);
- artificiële intelligentie (10 juni 2026);
- energie, omgeving en geo-intelligentie (12 juni 2026);
- cybersecurity (18 juni 2026);
- autonome systemen (23 juni 2026);
- ruimtevaart (datum nog te bepalen).

Bovendien wordt, zoals voorzien in de VISD-strategie, een *Defence Innovation Flanders (DIF) Day* georganiseerd. Dit jaar gebeurt dat onder de koepel van Flanders Technology & Innovation (FTI). Dit jaarlijkse overkoepelende event heeft als doel de Vlaamse defensie-innovatie te positioneren en de samenwerking tussen industrie, kennisinstellingen en overheden te versterken. In 2026 wordt deze, onder voorbehoud, voorzien op **27 oktober 2026**.

De DIF-Day heeft daarbij onder meer tot doel:

- te informeren over VISD, de beschikbare instrumenten en dienstverlening binnen het thema;
- te inspireren rond defensie-innovatie in Vlaanderen;
- Vlaanderen te positioneren als sterke speler binnen defensie-innovatie;
- netwerkvorming te faciliteren tussen industrie, kennisinstellingen en overheden.

Deze events ondersteunen de implementatie van de strategie, versterken de ecosystemevorming en dragen bij aan de ontwikkeling van consortia en projectideeën.

B. COMMUNICATIE

De communicatie-inspanningen richten zich momenteel op het bekendmaken van de beschikbare instrumenten en het verhogen van de deelname van Vlaamse actoren aan veiligheids- en defensie-

¹ <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-innovatie-en-industriestrategie-voor-veiligheid-en-defensie>

initiatieven. Het is belangrijk dat het Vlaamse industriële en technologisch weefsel goed is geïnformeerd over de VISD-doelstellingen, de daaraan verbonden opportuniteiten, en de ondersteuning en activiteiten vanuit het VISD-programmamangement.

Daarbij wordt gebruikgemaakt van centrale informatiekanalen, onder meer via de VISD-website, VLAIO en partners. Tegelijk wordt voorzien in gerichte communicatie naar specifieke sectoren, via e-mails, nieuwsbrieven en events.

Met de uitrol van de instrumenten in 2026 wordt een eerste belangrijke stap gezet in de implementatie van de VISD. De combinatie van industrie-ondersteuning, strategisch onderzoek, flagships en ecosystemische acties vormt een coherent kader om de Vlaamse positie in het domein van veiligheid en defensie structureel te versterken.

6. BUDGETTAIR

Zoals reeds voorzien in de nota Vlaamse Regering van december 2025 (VR 2025 1912 DOC.1196-1), is er in 2026 15 miljoen euro voorzien binnen het groeipad, voor de uitrol van VISD. Dit indicatief groeipad wordt in onderstaande tabel hernomen.

	Basisbedrag	2025	2026	2027	2028	2029
Personeels- en werkkingskosten in €						
Governance: opstart met programmamanagers	140.000	2.240.000 **	Zie **	Zie **		
Governance: vervolgtraject					1.120.000 ****	1.120.000 ****
Communicatie en event toepassingsdomeinen	50.000	120.000 ***	Zie ***	150.000	150.000	150.000
Communicatie en event technologiedomeinen	30.000	140.000 ***	Zie ***	150.000	150.000	150.000
O&I-Infrastructuur					10.000.000	10.000.000
Projectkosten in €						
Flagships			5.000.000	8.500.000	10.500.000	16.500.000
Innovatie- en Industrie-ondersteuning voor defensieprojecten		2.500.000 *	5.500.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
Onderzoeksfonds			4.500.000	6.000.000	8.000.000	12.000.000
Totaal		5.000.000	15.000.000	24.800.000	39.920.000	49.920.000

Figuur 1: Meerjarenbegroting 2025 - 2029

* In 2025 werd reeds een O&O oproep opgezet vanuit het VLAIO-budget. Dit budget werd niet meegenomen in de bovenstaande tabel.

** Op de begroting van 2025 werd reeds budget voorzien voor de programmamanagers in 2026 en 2027.

*** Op de begroting van 2025 werd reeds communicatie- en event-budget voorzien voor werkjaar 2026. In 2026 ligt het communicatie- en event-budget op 28.000 euro voor technologiedomeinen en 40.000 euro voor toepassingsdomeinen gezien de opstartperiode.

**** Het budget voor governance in 2028 en 2029 zal mee deel uitmaken van het onderzoek naar welke governance-structuur opgezet kan worden voor het vervolgtraject vanaf 2028.

De nota aan de Vlaamse Regering (VR 2025 1912 DOC.1196-1) stelt dat voor de jaren 2026 tot en met 2029 telkens een besluit aan de Vlaamse Regering wordt voorgelegd om op jaarbasis de nodige middelen te herverdelen en vast te leggen.

Voor de middelen van VISD in 2026 is een herverdeling uit de provisie O&O toegepast en vastgelegd via het ontwerpdecreet houdende aanpassing van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2026, waarin deze herverdeling is opgenomen. Dit ontwerpdecreet werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 29 mei 2026.

Voor 2026 wordt 15 miljoen euro afkomstig uit de provisie O&O als volgt onderverdeeld:

- Er wordt enerzijds in een projectkost voorzien van 5 miljoen euro voor VISD-Flagships en 5,5 miljoen euro voor Innovatie- en Industrieondersteuning voor defensieprojecten. Deze middelen worden bij de begrotingsaanpassing (BA2026) vanuit de provisie O&O herverdeeld naar het Fonds voor Innoveren en Ondernemen (TCO-ITCA5DY-IS).
- Anderzijds wordt 4,5 miljoen euro voorzien voor het onderzoeksfonds FSDB (Fonds Strategisch Defensiegerelateerd Basisonderzoek). Deze middelen worden bij de begrotingsaanpassing vanuit de provisie O&O herverdeeld naar het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (TBO-1TEA5GT-IS).

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie,
Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management

Matthias DIEPENDAELE